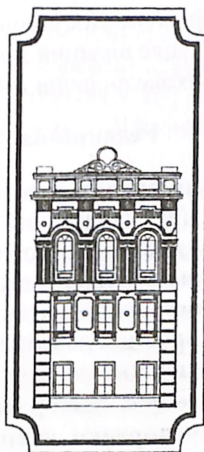

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

ВІСНИК

**Харківської державної
академії культури**

Випуск 4

Збірник наукових праць

Бібліотека ХДАК

№ 438804

Харків – ХДАК

2001

- можливостей центрів зовнішніх ресурсів;
- культурних відмінностей країн (наприклад, усних традицій, рівня науки),
- рівня використання французької мови.

Автори переконані, що всі ці елементи допоможуть реалізувати місію медіатеки – центрів ресурсів і сприятимуть тому, що політика комплектування відповідатиме потребам користувачів, актуальним у майбутньому.

У документі зокрема відзначається: політика комплектування потрібно планувати на 3-5 років з метою передбачення витрат бюджетом, одержання кредиту та ін.

Щоб відбір був ефективним, необхідно:

- робити інвентаризацію – це забезпечує знання документів медіатеки;
- складати опис разом із іншими інформаційними закладами;
- здійснювати дослідження в бібліотеках, визначаючи їх документні потреби;
- проводити анкетування в громадських місцях, розширювати громадські зв'язки;
- обов'язково використовувати бібліографічні засоби: бути поінформованими про нові надходження; знати, що є в наявності та що незабаром вийде друком.

Все це стосується як поточного, так і ретроспективного комплектування. Крім того, при поточному комплектуванні відібрати необхідні документи допоможуть каталоги та анонси видавців, бібліографічні щомісячники, іноді – критичні статті в пресі та ін.

Третій напрям – виявлення особливостей збору документів у фонди окремих бібліотек. Так, у книзі «Невеликі публічні бібліотеки» [1] та у статті «Комплектування публічних бібліотек» [8] розглядаються особливості селекції документів у фонди публічних бібліотек. Зокрема зазначається, що відбираючи документи, бібліотекарі мають: а) уникати керуватися лише власними смаками; б) зважати на інтереси та уподобання користувачів.

Наводяться два принципи формування бібліотечного фонду.

1. Бібліотека відображає плюралізм назв, політичних та релігійних думок.
2. Бібліотекарі мають зважати на ймовірний інтерес певного видання, адже в багатьох читачів є власні критерії відбору документів.

Зауважується, що не слід надмірно захоплюватися придбанням детективів, любовних романів та ін. подібної літератури й вагатися, придбаючи гарні книги, наприклад, мистецтвознавчі. Потрібно обережно ставитися до карманних книг, адже не такі вони вже й зручні, як здається на перший погляд і до того ж зовсім не міцні. Як висновок: оскільки публічні бібліотеки мають пропагувати книги, яких читачі не мають, необхідно знаходити баланс між різними видами й типами видань.

У хрестоматії текстів французькою мовою [3] знайшли відображення най-

важливіші проблеми бібліотекознавства та бібліографії, тому вона є корисним джерелом при вивченні дисциплін бібліотекознавчого циклу та бібліотечних процесів, зокрема селекції документів. Так, цікаво дізнатися, як здійснювався відбір документів до бібліотек у різні історичні періоди в різних бібліотеках (розділ Бібліотеки) та про особливості селекції деяких бібліотек, наприклад Бібліотеки для сліпих асоціації Валентина Аюї, література до якої виготовляється вручну вихованцями цієї школи, але спершу її відбирає (у звичному вигляді) директор бібліотеки відповідно до розвитку науки, техніки, мистецтва.

Як відомо, документний вибух ускладнює структуру фондів та науковий пошук. Перед бібліотекарями постає завдання обробки невпинно зростаючого потоку документів та їх пошуку для задоволення запитів користувачів. Зробити це вручну не під силу працівникам жодного інформаційного закладу, тож єдиний вихід – використання інформаційних технологій. (четвертий напрям досліджень). Саме це питання порушується у статті «Документальний аналіз і автоматизація бібліографічного пошуку» [2, с. 236], в якій пропонується використовувати автоматизований пошук документів, що значно економить час бібліотекарів, адже машина здійснює відбір значно швидше, ніж людина.

Технічним засобам передачі знань присвячено й розділ «Купівля» [7, с. 252], де наводиться досвід Центру видачі Національної бібліотеки Франції стосовно придбання документів. Зазначається, що цей центр забезпечує збір, збереження та надання вітчизняних документів. З метою вичерпного збору вітчизняних документів центр звертається до всіх французьких бібліотек, щоб останні надавали йому копії документів та книги, що підлягають вилученню.

У бібліографічному посібнику [5] висвітлюються особливості бібліографічного відбору документів у навчальних центрах, який тяжіє до довідкових видань. Так, в англо - саксонських країнах видається «Путівник книг або технічний довідник», призначений сприяти оперативному задоволенню інформаційних потреб читачів публічних бібліотек. У його складі енциклопедії усіх категорій, біографічні словники, щорічники, збірники цифрових даних, статистичні збірники, наукові аналітичні праці. Розміщення матеріалу систематичне, що сприяє оперативному виявленню потрібної літератури. Відбір літератури здійснюється також за допомогою довідника Американської Книжкової Асоціації.

Відзначається важливість бібліографічного відбору документів у навчальній діяльності студентів. Зазвичай, в науковій літературі, підручниках бібліографічні дані розміщуються в порядку їх використання, що значно економить час студентів при опануванні певної дисципліни, питання, проблеми, прискорюючи пошук необхідних джерел. До того ж електронні технічні засоби дозволяють придбавати не лише самі документи, а й їх електронні копії.

Важливим етапом формування бібліотечного фонду є вилучення літератури, іншими словами – вторинний відбір, адже саме він багато в чому визначає якість бібліотечного фонду, а отже – оперативність задоволення потреб

користувачів. Цій проблемі присвячене наступне видання: «Короткий курс з бібліотекономіки» [6]. Автори вважають, що головною причиною вилучення документів з бібліотечних фондів є матеріальне старіння видань та необхідність очищення фондів від морально застарілої, непотрібної літератури. Спеціалісти ще не дійшли остаточної згоди стосовно критеріїв відбору видань. Так, критерій «дата публікації» може використовуватися для вилучення видань, які перевидаються регулярно (щорічники адрес, кодекси та юридичні довідники та ін), а для художніх творів дата видання не відіграє суттєвої ролі, оскільки важливішою є їх художня цінність, проте якщо документ часто перевидається, недоцільно зберігати всі перевидавання. Вирішуючи, вилучати, чи ні підручники, бібліотекарі використовують метод, що має назву «аналіз цитат», який не використовується в університетських та публічних бібліотеках.

Інший критерій – використання. Не секрет, що існують книги, які ніколи не користувалися попитом, але немає гарантії, що вони залишаться незапитуваними завжди, тому деякі бібліотеки повинні зберігати й ці видання. Так, основна функція бібліотек – збереження документів, але потрібно й пам'ятати, що вони не є застиглими колекціями, отже головне – відшукати баланс між придбанням та вилученням.

Ще однією особливістю сучасної селекції документів є фонд, на основі якого вона здійснюється. Якщо раніше кожна бібліотека комплектувала власний фізичний фонд, то нині, через невпинно зростаючий потік документів, доцільніше відбирати на основі розподіленого фонду. Так перш за все можна уникнути невиправданого дублювання матеріалів. Крім того, в умовах документного вибуху жодна бібліотека самостійно неспроможна забезпечити збір та збереження усієї зафіксованої на матеріальних носіях інформації. Саме ця проблема аналізується в розділі «Комплектування» [там само, с. 251–252], в якому відзначається, що розподілений є фонд, в якому кожній бібліотеці-учасниці «належить» певна його частина. Ці частини можуть виділятися за дисциплінами чи географічною зоною. Далі створюються корпоративні пошукові системи, за допомогою яких кожна бібліотека, шойно придбавши певні документи, котрі переважають у цій зоні, швидко повідомляє про це інші бібліотеки, відзначаючи їх у спільному каталозі, та забезпечує міжбібліотечний доступ і доставку копій.

Автори торкаються проблеми міжнародної кооперації, що сприяє розвитку міжнародних відносин та інформатизації світового співтовариства. Комплектування при цьому здійснюється на основі міжнародного договору з використанням новітніх телекомунікаційних засобів. Єдиним існуючим нині прикладом міжнародної кооперації є план, прийнятий у 1956 р. національними та університетськими бібліотеками Швеції, Норвегії, Данії, Фінляндії. Вони комплектуються з «периферичних дисциплін». Йдеться про документи, написані рідкісними, маловідомими мовами. Бібліотеки-учасниці купують усі публікації по дисциплінах, які перебувають у їх компетенції. Подібні угоди створюються

на добровільних засадах і є пробним засобом універсальної передачі знань.

З 1975 р. ІФЛА вирішує проблему загального бібліографічного контролю, який забезпечує доступ до посилань та уявлення про загальну кількість публікацій (DUP), що полегшує доступ до первинних документів. Проте DUP покладає подвійні зобов'язання на країни-учасниці: збирати вітчизняні документи, щоб задовольняти іноземні запити та формувати традиційні фонди іноземної літератури для обслуговування співвітчизників.

Наводиться досвід Франції в цьому напрямі. Її діяльність базується на функціонуванні двох інститутів: Центру видачі Національної бібліотеки й Центру придбання і поширення наукової та технічної інформації (CADIST), котрі виконують також інші, внутрішні, функції: придбання, збереження, поширення, вилучення документів.

Неабияке значення для формування та становлення бібліотечної селекції документів має діяльність професійних об'єднань. Адже саме завдяки останнім французькі бібліотеки мають змогу комплектувати свої фонди з урахуванням потреб користувачів інших бібліотек, оскільки подібні асоціації зокрема сприяють налагодженню дружніх стосунків між бібліотеками та їх взаємодії. Наприклад, слід відзначити Асоціацію французьких бібліотекарів, створену ще в 1906 році групою бібліотекарів, серед яких були: Джозеф Денікер, Генрі Бушот, Шарль Сюстре, Генрі Ламетрі та ін. З моменту створення вона визначила своїм завданням служити справі французьких бібліотек, захищати інтереси французьких бібліотекарів у всіх сферах.

В епоху, коли спеціальність бібліотекаря не потребувала ніяких гарантій, Асоціація вимагала пред'являти диплом, який свідчив про професійну наукову підготовку бібліотекаря в консультативних комісіях і центральних органах; сприяла поширенню правильних уявлень офіційної влади про важливу роль бібліотек для нації. Так вона отримала письмовий дозвіл контактувати з бібліотекарями, які до цієї щасливої події ізольовано працювали у своїх бібліотеках.

Нині, незважаючи на досягнення, Асоціація не відрікається від своєї ролі. Незалежно, без політичного чи релігійного упередження, постійно захищає інтереси професії, одночасно зміцнює серед усіх членів дружні зв'язки.

Асоціація підтримує діяльність бібліотекарів на всіх її етапах у формі наукового керівництва у великих бібліотеках. Вона надала своїм членам можливість порівнювати їх пошуки в сфері бібліотекознавства, набувати професійного досвіду.

Організація представляє французьких бібліотекарів на міжнародному рівні. Вступивши до Міжнародної федерації Бібліотечних асоціацій, вона делегувала своїх представників у Конгрес та Міжнародну раду бібліотекарів, організований цією Федерацією. Підтримує стосунки з деякими подібними іноземними організаціями.

Крім того, асоціація:

- має регіональні групи та секції, де збираються всі, хто цікавиться спеціальністю;
- організує засідання, де доповідаються цікаві повідомлення кожною секцією; відвідування конференцій та великих виставок, особливо в Національній бібліотеці; дружні зустрічі суспільних та приватних організацій;
- організує комісії у разі виникнення проблемних питань, що потребують поглибленого розгляду. Таким чином вона бере участь у реформі професійної освіти, реорганізації паризьких бібліотек, організації бібліотечного обслуговування;
- художній комітет надсилає в невеликі бібліотеки анотовані списки книг;
- секретаріат щоденно надає довідки, відповідаючи на запитання;
- відкрито центр, який відбирає і передає документи у вітчизняні та іноземні бібліотеки.

Підсумовуючи, можна відзначити, що на думку французьких спеціалістів, щоб відкоригувати систему селекції документів відповідно до сучасних умов необхідно:

- чітко визначити інформаційну політику на державному та міжнародному рівнях;
- дійти згоди щодо загальних принципів селекції документів;
- визначити критерії первинного відбору документів згідно з місією та завданнями певних інформаційних установ;
- визначитися з критеріями вторинного відбору;
- стежити за дотриманням відповідності між придбанням та вилученням документів;
- сприяти вітчизняній та міжнародній бібліотечній кооперації.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Calenge B *Le petits bibliothèques publiques*. – Paris, 1993. – P. 46-81.
2. Calenge B *Les politiques d'acquisition*. – Paris: ed du Cercle de la Librairie, 1994. – 150 p.
3. *Choix de textes en français / Par V.Bravina et V. Goudovchtchirova*. – L., 1967. – P. 116-124.
4. *La politique d'acquisition // Manuel de bibliographie generale / Prevopteau M-H, Utard J-C* – Paris, 1995 – P. 56-57; 65-76; 84-115.
5. *Malcles Louise Noelle Manuel de bibliografie*. – Paris, 1963. – P. 296-300.
6. *Le programme general dinformation et Unisist*. – Paris: Unesco, 1987. – 15 p.
7. *Richer Brigitte Precis de bibliotheconomie / avec la collab de M. Menil et de Richer*. – Saur, 1992 – P. 37-39; 251-265.
8. *Les acquisitions dans les bibliothèques publiques // In Bulletin d'inforations de l'Associations des bibliothécaires franzaiss*. – 1997. – № 75. – P. 34-43.

Надійшла до редколегії 15.10.2001 р.

УДК 021.64+621.39

Л.Я. ФІЛІПОВА
АЛЬ ТАВАЛБЕХ СЕРХАН АХМЕД
**ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОЇ
БІБЛІОТЕЧНОЇ КООПЕРАЦІЇ
НА БАЗІ ІНТЕРНЕТ-ТЕХНОЛОГІЙ**

Розглядаються проблеми та перспективи розвитку міжнародного співробітництва в межах корпоративних бібліотечних мереж. Пропонується модель міжнародних взаємозв'язків і одноразово функціональних завдань «типової» корпоративної бібліотечної мережі на основі Web-технологій.

Інтенсивне поширення інформаційних і телекомунікаційних технологій у рамках інформатизації сучасного суспільства стає нині характерною ознакою його розвитку. Цей процес активніше відбувається у розвинених країнах, де спостерігається високий рівень інформатизації та технологічності, доповнений ефективно діючими правовими основами цивілізованого співтовариства, що забезпечує сприятливі передумови щодо настання інформаційної ери. У країнах, що розвиваються, ці процеси уповільнені, насамперед через недостатній розвиток зазначених чинників, проте результати інформатизації очевидні. Передусім це пов'язано з бурхливим проривом у ці країни Інтернет, із насиченням комп'ютерного ринку і реальним впровадженням комп'ютерів і телекомунікаційних технологій у бібліотечну практику.

Більшість бібліотек, як і все світове бібліотечне співтовариство, вирішують сьогодні багато складних проблем. Головна з них - адаптація до змін, зумовлених науково-технічним прогресом. У фаховій літературі, на численних національних і міжнародних конференціях ведуться бурхливі суперечки про майбутнє бібліотек у ХХІ ст. Діапазон думок дуже широкий - від тверджень про кризу традиційних бібліотек і їх неминуче зникнення разом із книгою, надрукованою на папері, до оптимістичних заяв про те, що бібліотеки очікує процвітання у сторіччі, що настало. Прихильників останньої точки зору - більшість, оскільки глобальність поширення інформації, її змістовна насиченість, процеси взаємопроникнення наук дають можливість не тільки стати потужними інформаційно-бібліотечними центрами (завдяки величезному потенціалу акумульованих знань), але й сприяти розвитку їх соціальних функцій, що розширюються й ускладнюються [5; 7; 10; 13; 14].

Як один із найдемократичніших, доступних і безкоштовних соціальних інститутів бібліотеки вже сьогодні відіграють консолідуючу роль у суспільстві, позитивно впливаючи на розвиток соціальних процесів і вітчизняної культури в усьому розмаїтті її взаємозв'язків. Активізація кооперації

бібліотек у регіональному і загальнодержавному масштабах має відбуватися на базі наукових досліджень, спрямованих на відстеження тенденцій розвитку бібліотечної справи, основних проблем бібліотек та пошук разом із ними шляхів вирішення цих проблем на державному рівні. Нині загальновідомо, що бібліотеки, навіть великі, не є самодостатніми і можуть ефективно виконувати свої завдання лише на основі кооперації як у комплектуванні фондів, так і в розкритті їх змісту, обслуговуванні та інших напрямках [5; 7; 15].

На думку російських спеціалістів у галузі «бібліотечної автоматизації» Я.Л. Шрайберга., Ф.З. Воройського та ін. [4; 7; 12; 13], уже нині перед бібліотеками постають проблеми, що відбивають загальні тенденції міжнародного бібліотечного розвитку й співробітництва.

1. Корпоративність бібліотечних технологій і корпоративний характер міжбібліотечної й інформаційної взаємодії. Ця тенденція визначається такими технологіями, як корпоративне комплектування (координація і спільне використання документів фонду), зведені каталоги й системи корпоративної каталогізації, єдина ідеологія пошуку в розподіленому інформаційному ресурсі та ін.

2. Взаємозв'язок бібліографічних форматів та метаданих. У найближчому майбутньому прогнозується зіткнення інтересів і позицій бібліографів, що бажають мати найповніші набори бібліографічних елементів у форматах і спеціалістів у галузі інформаційних технологій, для яких головним в описі бібліографічних ресурсів є можливість його пошукової ідентифікації й однозначного подання в Інтернеті.

3. Інтернет як телекомунікаційне середовище трансформується в єдине інформаційне середовище, яке змушує бібліотеки до переходу до внутрішніх Інтранет-технологій, до підпорядкування завдань своєї автоматизації і розвитку - правилам Інтернет з урахуванням його інтенсивного поширення. Кардинальні зміни у зв'язку з цим відбуватимуться не тільки з традиційними бібліотечними технологіями, такими, як автоматизоване комплектування або МБА, але й у цілому діяльність бібліотек буде все більше інтегруватися в Інтернет-середовище.

4. Розвиток електронних публікацій, електронних бібліотек і пов'язаних з цими технологіями правових аспектів, особливо щодо системи електронної доставки документів.

5. Посилення інформаційно-технологічного зв'язку і взаємозалежності бібліотечних, видавничих і книгорозповсюджуючих технологій, що потребує перегляду частини стандартів з метою розробки нової єдиної узагальної технології в інтересах головного суб'єкта – читача.

6. Концепція підготовки бібліотечних кадрів і вдосконалення бібліотечної освіти потребує реформування в епоху інформаційного суспільст-

ва. Саме бібліотеки покликані відіграти важливу і значну роль у становленні інформаційного суспільства в країні і посиленні ефективності використання інформаційних технологій.

Усі ці проблеми мають вирішувати бібліотеки на початковому етапі інтеграційних процесів на шляху до створення корпоративних бібліотечних мереж.

У світовому бібліотечному співтоваристві вже накопичено досвід розвинутих держав у цій галузі. Американський досвід організації таких мереж надає можливість ознайомитися зі значним набором бібліотечних послуг для бібліотек-учасниць мережі саме завдяки об'єднанню електронних бібліотек у єдину мережу.

Так, система міжбібліотечного телекомунікаційного обміну штату Мінесота MINITEX (назва регіональної корпоративної бібліотечної мережі) має п'ять напрямів бібліотечних взаємозв'язків, за їхніми словами - п'ять підпрограм: Доставка документів; Видання зведеного покажчика періодичних видань; Ведення зведеного каталога бібліотек; Довідково-інформаційне обслуговування; Обмін періодикою.

Інша американська регіональна корпоративна бібліотечна мережа штату Іллінойс ILLINET реалізує також п'ять основних програм, дещо відмінних від попередньої мережі: Доставка документів; Довідково-інформаційне обслуговування; Бібліографічний доступ до OCLC та ін. міжнародних баз даних (БД) та електронних каталогів (ЕК); Спільний розвиток фондів; Підвищення кваліфікації й підготовка кадрів [1; 7; 8].

Прикладами створення корпоративних бібліотечно-інформаційних мереж у Росії можуть бути проекти Москви та Санкт-Петербурга [7; 12]. У Санкт-Петербурзі - це проект бібліотечного консорціуму університетів міста, що став наступним етапом проекту RUSLANet (Regional University and Science Library Advanced Network in the North-West of Russia) (<http://www.ruslan.ru:8001>). Проект «Корпоративна бібліотечна система вузів Санкт-Петербурга та Північного Заходу Росії. Нові обрії співробітництва» підтримав «Інститут Відкрите Суспільство» у 1999 р. Метою проекту є впровадження технології корпоративної роботи у бібліотеках університетів Санкт-Петербурга для створення загальних розподілених інформаційних ресурсів (зведеного електронного каталога, зведеної електронної бібліотеки вузівських публікацій) і засобів ефективного доступу до них через Інтернет. Протягом року в даному регіоні було створено чинний прототип розподіленої корпоративної бібліотечної системи, що об'єднує інформаційні ресурси бібліотек п'ятих вузів міста. Цей прототип має такі напрями діяльності:

- створення зведеного електронного каталога;
- багатоаспектний пошук;

- корпоративні служби замовлення й електронної доставки (у режимі on-line).

На першому етапі розвитку даного проекту для читача ресурси консорціуму доступні через шлюз HTTP-Z39. 50 (<http://www.ruslan.ru:8001/rus/consortium>), який є також розробкою Центру «Відкриті Бібліотечні Системи». Консорціум планує розвивати зв'язки з іншими аналогічними об'єднаннями, вводити у щоденну практику бібліотек тісну взаємодію з партнерами з використанням сучасної технологічної бази [7].

До основних прогнозів розвитку корпоративних бібліотечних мереж і систем можна віднести такі:

1. Тенденція створення корпоративних мереж бібліотек є об'єктивною необхідністю і безсумнівно розвиватиметься у майбутньому. Зазначену необхідність чітко визначив «Інститут Відкрите Суспільство» у програмі «Корпоративні бібліотечні мережі».

2. Відбуватиметься поступовий перехід від регіонального об'єднання бібліотек одного виду (наприклад, публічних або вузівських) до багатовидових регіональних бібліотечних мереж.

3. Розвиватиметься взаємодія корпоративних бібліотечних мереж різних регіонів один із одним, а також відбуватиметься інтеграція деяких із них у значніші регіональні системи й мережі.

Слід зважати на те, що названі загальні положення й принципи мають розвиватися й адаптуватися відповідно до особливостей певної корпоративної мережі бібліотек.

Наведені сучасні й перспективні тенденції розвитку міжнародного бібліотечного співтовариства є результатом аналогічних тенденцій не стільки в традиційному бібліотечному середовищі, скільки в середовищі інформаційних технологій. Саме ця сфера формує технологічну базу розвитку бібліотечних мереж. Головні експерти комп'ютерної промисловості поділяють думку, що відкриті розподілені мережеві обчислювання залишатимуться і у майбутньому домінуючим типом обчислень. Спільно користуючись ресурсами комп'ютера, прикладними програмами і даними, незалежно від того, де вони розміщені в мережі, індивідуальні й колективні користувачі можуть значно підвищити продуктивність своєї роботи.

Ідея об'єднання і спільного використання у неоднорідній мережі різноманітних наявних у розпорядженні користувача комп'ютерів зумовлена виникненням концепції відкритих систем. Система стає відкритою, коли вона переходить до узвичаєних стандартів для спілкування з іншими комп'ютерами. Використання стандартних інтерфейсів, можливо, дещо зменшує продуктивність окремого комп'ютера, але фантастично збільшує гну-

чкість і можливості всієї системи.

З переходом до неоднорідних мереж змінилася і точка зору щодо самої мережі. Із засобу спільного використання файлів мережа перетворилася на засіб інтеграції окремих комп'ютерів у єдину розподілену обчислювальну систему. При вирішенні конкретного завдання не користувач, а система визначає, на якій із доступних машин виконувати ту або іншу частину завдання.

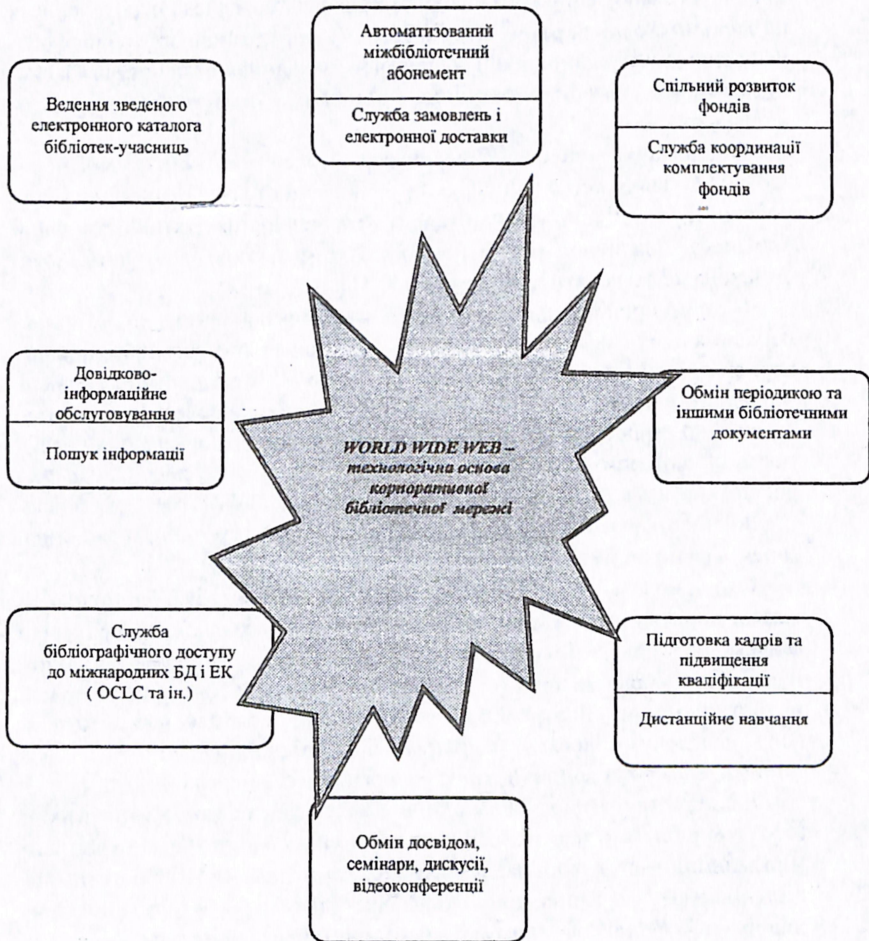
Відкрита розподілена обчислювальна модель типу клієнт-сервер дозволяє не тільки легко здійснювати обчислення і комунікацію у рамках робочої групи, підвищуючи локальну і глобальну продуктивність, але й забезпечує можливість модульного росту, тому що нові електронні ресурси можна легко додати до мережі [4; 9; 11].

У статті пропонується перспективна модель основних напрямів міжнародних взаємозв'язків і одночасно – функціональних завдань «типової» корпоративної бібліотечної мережі на основі Web-технологій і сервісів. Модель розроблена на основі вивчення й аналізу основних підходів до організації корпоративної бібліотечної мережі спеціалістів різних країн у галузі бібліотечних та інформаційних наук, насамперед американських і російських, а також упровадження нових форм і напрямів розвитку бібліотечних послуг у рамках таких мереж (рис. 1). Модель розкриває змістовні аспекти функціонування мережі.

Схема моделі наочно демонструє основні напрями міжбібліотечної діяльності, що можуть бути організовані у рамках будь-якої корпоративної бібліотечної мережі. Технологічною базою розвитку такої мережі є найпопулярніший сервіс Інтернет – WWW (World Wide Web). На схемі моделі він розташований у центрі як багатокутна фігура, що вказує на взаємозв'язок із наведеними на схемі напрямами бібліотечної діяльності, а також з іншими, що можуть виникнути у процесі розвитку мережі.

Якщо розглядати ці міжнародні взаємозв'язки як бібліотечні функції (або функціональні завдання бібліотеки), то їх можна згрупувати за такими традиційними функціональними напрямами діяльності бібліотеки: бібліотечне обслуговування, довідково-бібліографічне обслуговування, комплектування фондів, каталогізація, навчання бібліотечних працівників.

Отже, запропонована авторами модель охоплює всю діяльність бібліотеки, всі найважливіші напрями її взаємодій з іншими бібліотеками. Одночасно вона передбачає розвиток таких особливостей інформаційної системи (мережі), як динамічність і відкритість; доповнення іншими видами взаємозв'язків і адаптацію до діяльності конкретної мережі певного регіону.

Рис. 1. Модель міжнародних взаємозв'язків – функціональних завдань корпоративної бібліотечної мережі на основі Web-технологій